

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2952

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 oktober 2024

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 15 oktober 2024.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 15 OKTOBER 2024

Op 15 oktober jl. vond de Raad Algemene Zaken plaats in Luxemburg. De Raad sprak over de voorbereiding van de Europese Raad (ER) van 17 en 18 oktober a.s., over de verklaring over het bevorderen van Joods leven en het bestrijden van antisemitisme, de EU-Zwitserland-betrekkingen, en het Europees Semester. Onder overige punten stond de Raad stil bij de verkiezingen in Georgië, de follow-up van de verkiezing van het Europees Parlement en de EU-VK-relatie. Tevens vond en marge van de Raad een Intergouvernementele Conferentie (IGC) met Albanië plaats. De Minister van Buitenlandse Zaken nam deel aan deze Raad en aan de IGC.

Vorbereiding Europese Raad

De Raad stond stil bij de voortdurende Russische agressieoorlog in Oekraïne en de urgentie van voortgezette EU-steun in het licht van de aankomende winter. De Raad sprak over sancties, accountability en de EU-opvolging op het G7-politieke akkoord met een lening van maximaal EUR 35 miljard, gefaciliteerd met de buitengewone inkomsten over geïmmobiliseerde Russische Centrale Banktegoeden. Nederland onderstreepte de urgentie van voortgezette steun aan Oekraïne en vroeg aandacht voor de rol van derde landen die de Russische agressie materieel steunen. Het faciliteren van de Russische oorlogsinzet moet gevolgen hebben voor de EU-betrekkingen met deze landen, inclusief sancties waar gerechtvaardigd.

Ook stond de Raad stil bij de escalatie in het Midden-Oosten en sprak in het bijzonder over de zorgen omtrent UNRWA en UNIFIL. In die context vroeg Nederland aandacht voor implementatie van de aanbevelingen over UNRWA voortvloeiende uit het Colonna-rapport. Ten aanzien van het agendapunt concurrentievermogen stond de Raad kort stil bij het rapport-Draghi.¹ Een eerste kabinetsappreciatie kwam uw Kamer reeds toe.² Zoals toegezegd komt uw Kamer een nadere appreciatie toe bij de geannoteerde agenda van de informele Europese Raad (ER) van 8 november a.s., waarvoor het rapport tevens geagendeerd staat.³

Ten aanzien van migratie vroeg een aantal lidstaten aandacht voor de externe dimensie, terwijl andere lidstaten, waaronder Nederland, zich daarnaast ook richtte op de interne dimensie. Nederland benadrukte het belang van snelle implementatie van het Asiel- en Migratiepact, versterking van de buitengrenzen, de aanpak van secundaire migratie, brede strategische partnerschappen, naleving van de Dublinverordening en het uitwerken van *out-of-the-box* oplossingen.

Ook sprak de Raad over de zorgelijke ontwikkelingen in Georgië en de gevolgen daarvan voor het EU-perspectief. Meerdere lidstaten, waaronder Nederland, benadrukten dat de politieke koers van Georgië heeft geleid tot het de facto stopzetten van het toetredingsproces. Nederland riep tevens op om verdere stappen te overwegen als de situatie verder verslechtert en om dit signaal ook duidelijk aan de Georgische autoriteiten en bevolking te communiceren. Nederland benadrukte tevens het belang van vrije en eerlijke verkiezingen, in aanloop naar de aanstaande parlementsverkiezingen op 26 oktober. Ook stond de Raad kort stil bij de Russische inmenging in Moldavië in aanloop naar de verkiezingen en het

¹ Zie voor het rapport: EU competitiviteit: Looking ahead.,

² zie bijlage verslag Raad voor Concurrentievermogen van 26 september jl., Kamerstuk 21 501-30, nr. 614

³ Toezegging bij Commissiedebat: «Raad Algemene Zaken d.d. 15 oktober 2024», TZ202410-109

referendum. Nederland sprak hierover zorgen uit en bepleitte steun aan Moldavië.

Daarnaast stond de Raad, in voorbereiding op de ER, onder Overig kort stil bij de ontwikkelingen in Soedan en Venezuela. Ook nam de Raad nota van de voorbereidingen op de 29^e en 16^e Conferentie van Partijen over respectievelijk het VN-klimaatverdrag en het VN-Biodiversiteitsverdrag. Tot slot stond de Raad kort stil bij de strijd tegen alle vormen van discriminatie.

Verklaring over het bevorderen van Joods leven en het bestrijden van antisemitisme

De Raad nam de Raadsverklaring over het bevorderen van Joods leven en het bestrijden van antisemitisme aan.⁴ Alle lidstaten benadrukten het belang van de verklaring en gaven aan dat voor antisemitisme geen plek is in de EU. Nederland benoemde daarbij ook de intensivering van de kabinetsinzet ter zake, inclusief de nieuwe strategie die eind 2024 wordt verwacht.

EU-Zwitserland-betrekkingen

Commissaris Šefčovič gaf een update over de onderhandelingen tussen de EU en Zwitserland. Naast de geboekte voortgang zijn er openstaande punten op een aantal dossiers die aan fundamentele belangen van de EU raken. De Commissie stuurt aan op een overeenkomst voor het einde van 2024.

Vrijwel alle lidstaten spraken steun en vertrouwen uit voor de koers van de Commissie en steunden het streven om de onderhandelingen dit jaar af te ronden. Enkele lidstaten benoemden specifiek het belang van Zwitserse associatie bij *Horizon Europe* als onderdeel van het pakket. De uitzonderingen die Zwitserland wenst op vrij verkeer van personen kregen geen steun.

Europees Semester 2024

De Raad geleidde de landenspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester (ES) door aan de ER. Deze zijn eerder tijdens de Ecofinraad van 16 juli jl. goedgekeurd.⁵ Na bekrachtiging door de ER, neemt de eerstvolgende Ecofinraad de aanbevelingen officieel aan. Deze stap rondt het ES 2024 af.

Overig punt Verkiezingen Georgië

De Raad stil bij de aanstaande parlementsverkiezingen in Georgië. Nederland haalde in lijn met de conclusies van de ER van juni jl. aan dat de acties van de Georgische regering leiden tot het de facto stopzetten van het toetredingstraject. Nederland pleitte hierbij voor extra maatregelen, bijvoorbeeld ten aanzien van het herzien van de voorwaarden voor visumvrij reizen. De Commissie gaf aan dat het in het jaarlijkse uitbreidingspakket en het landenrapport vervolgstappen zal voorstellen.

Overig punt EP-verkiezingen

De Commissie lichtte de resultaten van een interne analyse van het verloop van de afgelopen verkiezingen in het Europees Parlement (EP) toe. De Commissie concludeert dat de EP-verkiezingen over het algemeen

⁴ Zie hiervoor: Fostering Jewish life and combating antisemitism: Council approves declaration

⁵ Zie Kamerstuk 21 501-07, nr. 2058

goed verlopen zijn. Een rapport met de officiële resultaten volgt. De Commissie riep op tot handhaving van de Digitale dienstverordeningen vroeg aandacht voor digitale geletterdheid, het reguleren van politieke advertenties en onafhankelijke journalistiek en media⁶.

Overig punt EU-VK-relaties

Commissaris Šefčovič blikte terug op het bezoek van de Britse premier Starmer aan Commissievoorzitter Von der Leyen van 2 oktober jl. en bijbehorende verklaring.⁷ De Commissie zegde toe de Raad transparant en tijdig te blijven informeren over de implementatie van bestaande akkoorden. Hoewel niet in de verklaring genoemd, benoemde Šefčovič alsook Nederland en enkele andere lidstaten expliciet de Europese visserijbelangen. De EU dient de eigen prioriteiten scherp te hebben anticiperend op mogelijk concrete verzoeken van het VK.

Alle lidstaten spraken zich positief uit over het verkennen van mogelijkheden voor een versterkte EU-VK-relatie, met inachtneming van EU-eenheid. De bestaande akkoorden dienen als startpunt. Volledige implementatie van bestaande afspraken is noodzakelijk voordat er volgende stappen worden gezet. Lidstaten vroegen aandacht voor het Windsor Raamwerk en benoemden energiesamenwerking, visserij, jeugduitwisseling en migratie als prioritaire thema's. Nederland benadrukte de goede band met het VK als Noordzeebuurland en gelijkgezinde partner, en sprak steun uit voor het statement.

IGC Albanië

En marge van de Raad vond tevens de IGC plaats met EU kandidaat-lidstaat Albanië, na formele opening van toetredingsonderhandelingen in 2020 en vaststelling van het onderhandelingsraamwerk in 2022. Tijdens deze IGC werd Cluster 1 van de toetredingsonderhandelingen geopend.⁸ Verschillende lidstaten, waaronder Nederland namens de Benelux, stonden stil bij de voortgang tot nu toe, en de vereisten waar Albanië aan moet voldoen in deze fase van het toetredingsproces om voortgang te maken. Hierbij benadrukte Nederland onder andere het belang van de rechtsstaat, corruptiebestrijding, fundamentele rechten, vrije media, en openbaar bestuur, en werd Albanië opgeroepen werk te maken van de verdere hervormingen.

⁶ EU-verordening 2022/2065

⁷ Zie het Press statement by the President with UK PM Starmer.

⁸ Cluster 1 omvat hoofdstukken 5 (Overheidsopdrachten), 18 (Statistiek), 23 (Rechterlijke macht en grondrechten), 24 (Rechtvaardigheid, vrijheid en veiligheid) en 32 (Financiële controle).